

Boekbespreking.

Verhütung von Zahnkaries und Mundsepsis, von Dr. med. H. P. Pickerill, Ch. B., M. D. S. (Birm.) h. D. L. (Eng.) Professor der Zahnheilkunde und Director der Zahnärztlichen Klinik a.d. Universität in Otago. Autorisierte deutsche Übersetzung von Dr. med. Edgar Neumann (Wien).

Mit 58 Abbildungen im Text. Berlin. Verlag von Hermann Meusser. 1913.

Aldus luidt de titel van 't boek, waarin de schrijver de zoo uitgebreide, maar in menig opzicht nog zoo onbekende materie der caries behandelt. In niet minder dan 18 hoofdstukken heeft hij 't resultaat van zijne jarenlange onderzoekingen op dit gebied vastgelegd.

Na een historisch overzicht te hebben gegeven van caries, hare bestrijding in vroeger eeuwen enz., geeft schr. ons in het tweede hoofdstuk eenige statistieken over 't optreden van caries bij de verschillende rassen, om eindelijk een vergelijking te maken tusschen de natuurvolkeren en de meer beschaafde.

Het volgende hoofdstuk houdt zich bezig met de aetiologie der caries.

„Van de vele theoriën, welke betreffende de aetiologie der caries opgesteld zijn,” aldus de schrijver, „willen we slechts de meer bekende vermelden.”

Tegenover de oudere, plaatst hij de vier moderne:

1°. de electriche,

2°. de chemische,

3°. de septische en

4°. de chemico-parasitaire theorie.

En het is juist de laatste, algemeen aangenomene, welke Pickerrill als basis neemt, en waarop hij zijne onderzoekingen voortbouwt.

Dan bespreekt hij de verschillende bronnen van mondsepsis, om in hoofdstuk IV de bespreking over den aanleg der tanden en 't weerstandsvermogen van het glazuuroppervlak in te leiden. In de schoone gelegenheid, die ceteris paribus de anomalieën en positione bieden voor 't optreden van caries, vindt schrijver aanleiding, in 't kort de aetiologie en prophylaxis te bespreken van den gedrongen stand der tanden. En in verband hiermede wijdt hij zijn aandacht o. a. aan de adenoïde vegetaties.

Hij werpt de vraag op, wat de prima causa zij, 't optreden dier vegetaties, dan wel de kaakvernaauwing, en geeft dan als zijn zienswijze te kennen, dat in het meerendeel der gevallen de kaakvernaauwing de oorzaak is van de adenoïde vegetatie, om vervolgens over te gaan tot de behandeling van het glazuuroppervlak (hoofdstuk V) en ons een blik te doen slaan op de resultaten van zijn histologische onderzoekingen van het glazuur.

De behandeling van dit hoofdstuk afsluitende met de bespreking van de kromming van het glazuur, wijst schr. ons er op, hoe de permanente tanden der natuurvolkeren evenals die der carnivora en de dentitio lactans der meer beschaafde volkeren, een sterke kromming aan den hals en een plotselingen overgang van glazuur in cementum vertoonen. Dit alles verklaart hij ons aan de hand van een reeks van keurige micrographieën.

Een geheel hoofdstuk wordt gewijd aan de verklaring en werking van de z.g. Odontograaf. Ook hier wederom alles toegelicht door een reeks van teekeningen. De physische eigenschappen van het glazuur aan een breedvoerige bespreking onderwerpende, behandelt schr. achtereenvolgens permeabiliteit, dichtheid, hardheid van het glazuur, de

oplosbaarheid der verschillende soorten glazuur, om einde lijk langs empirischen weg vast te stellen dat de verschillende soorten een verschillenden graad van oplosbaarheid bezitten.

Geruimen tijd staat P i c k e r i l l stil bij de bespreking van het speeksel. Maar de belangrijke plaats die 't speeksel inneemt bij de onderzoekingen op het gebied van caries, doet ook niet anders vermoeden.

De normale secretie, hare opwekking door voorwaardelijke en onvoorwaardelijke reflexen, de invloed van drank op quantiteit en alcaliciteit van het speeksel, de werking van ptyaline en mucine, van rhodaankali, van phosphaten en chloriden, de extirpatie der secernerende klieren, dit alles beschouwd uit een oogpunt van „Schutzwirkung" van het speeksel, en toegelicht door talrijke tabellen, is wel in staat, ons een duidelijk beeld te geven van de vele belangrijke factoren, waarmede een ernstig onderzoeker heeft rekening te houden.

In 't laatste deel van zijn werk bespreekt schr. nog eenige aetiologische factoren: de inwerking van koolhydraten en bacteriën op de tanden, verder nog de inoculatie van andere micro-organismen, en tenslotte het dieet der tegen caries immune rassen en het moderne dieet, om de laatste twee hoofdstukken te wijden aan paedagogische wenken (17e hoofdstuk) en de noodzakelijkheid van wettelijke voorzorgsmaatregelen. (18e hoofdstuk.)

Ziedaar in groote lijnen de stof, die P i c k e r i l l op zoo buitengewoon systematische wijze heeft weten uit te werken en dat alles opgeluisterd door een keur van teekeningen, micro- en andere photographiën, zoodat hij er zonder twijfel in moet slagen, bij allen, die zich voor 't meer wetenschappelijke deel van ons vak interesseeren, zoowel studiosi als practici de belangstelling voor dit zoo interessante deel der tandheelkundige wetenschap wakker te roepen.

TH. E. DE J. C.